

Nujne zamenjave

Kriza italijanskega gospodarstva je dejansko tesno povezana s splošno krizo državni strukturi, kriza ki se v dramatični luči kaže v notranji in zunanji politiki ter v ekonomski situaciji.

Te državne pretese zaenkrat še najbolj občuti tako imenovana stranka relativne večine — Krščanska demokracija, ki je najprej doživela travmatičen poraz pri ljudskem glasovanju o razporoki, nato pa hude izgube pri sardinskih volitvah. Italijanski volivci so tako na neposreden način povedali glavni vladni stranki, da je prišel čas jasnih in odločnih sprememb strankinega programa, kot tudi zamenjavo nekaterih odgovornih ljudi. Politika ravnovesja in izigravanja med strujami, politika podkupovanja in klientelizma, politika zavlačevanja in delnih rešitev se danes v vedno bolj združeni Evropi ne izplača več. Naloga posameznih strank zato ne more biti več v ohranjanju določene stvarnosti in v pomirjevanju nasprotujočih si sil. Bolj kot kdajkoli je potrebna jasna politična pot s konkretnim programiranjem in z jasnimi cilji, predvsem pa je potrebna volja odpraviti tiste napake in anomalije, ki so se v dolgih desetletjih nagradile v tako ogromni strukturi kot je državna birokracija. Za obojno operacijo (novo in dinamično programiranje in radikalno odpravljanje starih napak) pa je potrebna vrsta novih imen in mlajših ljudi na italijanski politični pozornici. Še posebno pa to drži za večinsko stranko Krščanske demokracije. Že 25 let srečujemo v njenih vrstah vedno ista imena, ki se kvečjemu premikajo z enim odgovornih mest na druga, ne nudijo pa nikake resne možnosti za novo alternativo sedanjemu stanju. In vendar je tudi znotraj njihove stranke vrsta mlajših politikov, ki dajejo vse garancije za resno politično delo. Potrebno je le doseči od starih in tudi zelo starih voditeljev, da izpustijo monopol stranke iz svojih rok. Prav v teh dneh se skupina strankinih politikov, zlasti leve struje, zavzema za nove oprijeme in za nujne spremembe v njenem vodstvu.

Od teh sprememb in od bolj dinamičnega političnega programa je odvisen tudi prihodnji razvoj italijanske vladne politike.

Potrebno je proučiti dosedanje pot in ugotoviti politične izbire, ki so pripeljale italijansko gospodarstvo v tako hudo krizo. Te izbire bo treba zdaj takoj kvalitetno spremeniti, da se celotna situacija ne zaostri do take mere, da bi dopuščala v državi razne avtoritarne in fašistične avanture. Za tako spremembo pa je treba novo obliko sodelovanja med vsemi zdravimi delavnimi silami v Italiji in ne naslanjati se več le na teo-

(dalje na 8. strani)

Rumor o zaostritvah davkov in nova posojila Italiji

Ministrski predsednik Rumor je v poslanski in senatni zbornici obrazložil nove davke, o katerih so se načelno sporazumeli na vrhunskem sestanku sredinsko-levih strank.

Medtem je prispela novica, da bo konzorcij evropskih bank dal Italiji novo veliko mednarodno posojilo v znesku dveh milijard dolarjev ali 1300 milijard lir. Za posojilo bo jamčila v okviru zahodne solidarnosti Evropska gospodarska skupnost. Novo posojilo bo tako skoraj dvakrat večje kot posojilo, katero je že dal Italiji Mednarodni denarni sklad v znesku 1200 milijonov dolarjev. Z vsem tem denarjem naj bi Italija ozdravela svoje gospodarstvo ter odpravila primanjkljaj v plačilni bilanci s tujino.

Odloke za povišanje davkov bo vlada izdala šele po parlamentarni razpravi ter po novem sestanku s sindikati, a glavni obrisi so znani že zdaj. Za davek na fizične osebe je bilo potrjeno, da bo povečana neobdavčljiva vsota verjetno na milijon 200 tisoč lir za dohodke do štirih milijonov na leto ter to velja za odvisne delavce, ki presegajo štiri milijone lir letno, se ne bo nič spremenilo ter bo neobdavčljiva vsota dalje znašala milijon 80 tisoč lir. Praktično je izključeno izredno povečanje davkov za deset odstotkov, o čemer se je toliko govorilo zadnje dni.

Za dohodke od avtonomnega dela (profesionisti, obrtniki in podobno) bodo verjetno podvojili sedanjí predujem na davke, ki znaša 10 odstotkov.

Glede davkov na nepremičnine nameravajo povišati obdavčljive vsote na podlagi ugotovitev katastralnega urada. Ti poviški bodo tudi prispevali, da bodo vrgli več

davki na dohodke fizičnih in pravnih oseb ter krajevni davek na dohodke ILOR.

Boj proti davčnim utajam bodo zaostriili ter bodo podaljšali do 31. decembra 1975 rok, ki bi moral poteči letos, za ugotavljanje in popravilo prijav za neposredne davke. Uvedli bodo tudi posebno nadzorstvo nad prijavi na podlagi izžrebanih vzorcev davkoplačevalcev.

Močno bodo povečali davek na dodatno vrednost IVA ter tudi nadzorstvo nad njegovim plačevanjem. Za luksuzne predmete se bo IVA znatno dvignila preko sedanjih 18 odstotkov. Enako bo povečana za nekatere postavke, na primer meso, ki močno bremenijo trgovinsko bilanco s tujino.

Za avtomobile bodo enkratno povečali prometno takso, in sicer v skladu s kubaturo vozil. Za bencin je predvideno, da bodo super podražili na 300 lir in normalni bencin na 290.

Po drugi strani je Rumor izključil dodatno plačilo za naročnino na radiotelevizijo. Pač pa bo gotovo povišana tarifa na elektriko. Izvedenci zdaj proučujejo nov sistem, da bi izključili od podražitve mala gospodinjstva. Enako bodo povišali tarife za javne prevoze, da bi po Rumorjevih besedah zmanjšali primanjkljaj krajevnih ustanov.

Glede zdravil napovedujejo, da bodo morali zavarovanci plačevati del cene zdravil. Ni pa še določeno, ali bo ta del fiksen ali po odstotkih. Primanjkljaj bolniških blagajn naj bi odpravili s povečanjem prispevkov delodajalcev. Govori se o povišku za poldrugi odstotek, proti kateremu pa so se izrekli tako sindikati kot Industrijska zveza.

Vrhunski sestanek v Moskvi

Ameriški predsednik Nixon in glavni tajnik sovjetske komunistične stranke Brežnev sta zaključila vrhunski sestanek, ki se je začel v Moskvi, se nadaljeval na Krimu pri mestu Yalti in se končal v sovjetski prestolnici.

Nixona so ob prihodu v Moskvo sprejeli zelo tople ter ga je med potjo z letališča v Kremelj pozdravljalo na tisoče ljudi. Brežnev je v nagovoru spomnil, da lahko Sovjetska zveza in Združene države dajo največji prispevek za večjo blaginjo in srečo ameriškega in sovjetskega ljudstva ter vsega človeštva s tem, da zmanjšajo in odpravijo možnosti vojne med obema državama.

V nadaljevanju je glavni tajnik sovjetske komunistične stranke pohvalil ameriške poslovne kroge, ker imajo jasne poglede ter so pravilno razumeli, kako razvoj stikov med obema državama obojestransko koristi.

Nixon je v odgovoru prav tako poudaril vprašanja miru ter sprave med Ameriko in Sovjetsko zvezo. Dosedanje rezultate je bilo po njegovih besedah mogoče doseči zaradi osebnih stikov med najvišjimi voditelji. Ti stiki se zdaj širijo tudi na druge voditelje obeh držav. Nixon je tako izrekel priznanje tudi Kissingerju in Gromiku ter sovjetskega parlamentarnemu odposlanstvu, ki je

(dalje na 3. strani)

RADIO TRST A

:: NEDELJA, 7. julija, ob: 8.00 Koledar. 8.05 Slovenski motivi. 8.30 Kmetijska oddaja. 9.00 Sv. maša. 9.45 Telemann: Suita v a molu. 10.15 Mladinski oder: »Puša z dimnikom«. Napisal Ernest Adamič. Prvi del. Režija: Lojzka Lombar. 12.00 Nabožna glasba. 12.15 Vera in naš čas. 12.30 Staro in novo v zabavni glasbi. 13.00 Kdo, kdaj, zakaj... 13.30-15.45 Glasba po željah. 14.30 Nedeljski vestnik. 15.45 »Ivan Vasiljevič«. Drama, napisal Mihail Bulgakov, prevedel Vinko Beličič. RO. Režija: Jože Peterlin. 17.25 Nedeljski koncert. 18.00 Šport in glasba. 19.00 Filmska glasba. 19.30 Sodobni zvoki. 20.00 Šport. 20.30 Sedem dni v svetu. 20.45 Pratika, prazniki in obletnice, slovenske viže in popevke. 22.00 Nedelja v športu. 22.10 Sodobna glasba.

:: PONEDELJEK, 8. julija, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Opoldne z vami zanimivosti in glasba za poslušavke. 13.30 Glasba po željah. 14.30 Pregled slovenskega tiska v Italiji. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost, književnost in prireditve. 18.30 Album Čajkovskega, Simfonija »Maloruska«. 19.10 Odvetnik za vsa, gar, pravna, socialna in davčna posvetovalnica. 19.20 Jazz glasba. 20.00 Športna tribuna. 20.35 Slovenski razgledi: Tolminski upor v dokumentih goriškega arhiva (2) — Basist Jože Stabej in pianist Marijan Lipovšek izvajata samospeve Benamina Ipavca in Janka Ravnika — Grbčevi zapisi ljudske pesmi — Slovenski ansambli in zbori. 22.15 Klasični ameriške lahke glasbe.

:: TOREK, 9. junija, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Pratika, prazniki in obletnice, Slovenske viže in popevke. 12.50 Medigra za pihala. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost. 18.30 Pianist Dino Ciani. 18.50 Glasbeni utrinki. 19.10 Trst v prozi Borisa Pahorja: »V novi luki«. 19.20 Za najmlajše »Tisoč in ena noč: Kraljevič Ahmet in vila Peribanu«. Prevedel: Vladimir Kralj. Dramatizacija: Jožko Lukeš. RO. Režija: Lojzka Lombar. 20.00 Šport. 20.35 W.A. Mozart: Così fan tutte, opera. Prvo dejanje. 22.00 Nežno in tiso.

:: SREDA, 10. junija ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Opoldne z vami. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost. 18.30 Italijanski instrumentalni ansambel. 18.50 Formula 1: Pevec in orkester. 19.10 Higiena in zdravje. 19.20 Zbori in folklor. 20.00 Šport. 20.35 Simfonični koncert. Vodi Alan Janes. Sodeluje pianistka Annamaria Cigoli. V odmoru (21.05) Za vašo knjižno polico. 21.50 Motivi iz filmov in glasbenih komedij.

:: ČETRTEK, 11. julija, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Slovenski motivi. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost. 18.30 V ljudskem tonu. 19.10 Svetovni popotniki: J. G. Seume: »Peš skozi Slovenijo v Italijo« (Franc Jeza). 19.25 Za najmlajše: pravljice, pesmi in glasba. 20.00 Šport. 20.35: »M' dežija za ano balano pupo«. Ljudska igra v enem dejanju, napisal Paolo Ferrari, prevedla Marija Petaros. Stalno slovensko gledališče v Trstu. Režija: Adrian Rustja. 21.40 Skladbe davnih dob. 22.00 Južnoameriški ritmi.

:: PETEK, 12. julija, ob: 7.00 Koledar. 7.00 Jutranja glasba. 11.35 Opoldne z vami. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost. 18.30 Flavtist Milok Pahor, fagotist Vojko cesar, pianist Dina Slama. Luigi Boccherini: Koncert za flavto in orkester. Orkester Glasbene Matice v Trstu vodi Kruno Cipci. 18.55 Pojejo terceti in kvarteti. 19.10 Na počitnice. 19.20 Jazz glasba. 20.00 Šport. 20.35 Delo in gospodarstvo. 20.50 Vokalno instrumentalni koncert. Vodi Franco Mannino. 21.55 V plesnem koraku.

:: SOBOTA, 13. julija, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Poslušajmo svet. 13.30 Glasba po željah. 15.45 Avtoradio. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost. 18.30 Vasilij Mirk: 7 glasbenih utrinkov. Reverie. Pianist Aci Bertoncij. 18.50 Glasbena zlepljenka. 19.10 Mala enciklopedija dovtipov. 19.25 Revija Zborovsko petje. 20.00 Šport. 20.35 Teden v Italiji. 20.50 Nenavadne skrivnostne zgodbe: »Verjemite ali ne«. Napisal Aleksander Marodič. RO. Režija: Stana Kopitar. 21.15 Glasba za kitaro. 21.30 Vaše popevke. 22.30 15 minut s klavirskim duom Ferrante - Teicher.

Izdajatelj: Engelbert Besednjak nasl. • Reg. na sodišču v Trstu dne 20.4.1954, št. 157 • Odgovorni urednik: Drago Legiša • Tiska tiskarna Graphart, Trst - ulica Rossetti 14 - tel. 77-21-51

Seminar o manjšinah v Ohridu

V Ohridu v Jugoslaviji nadaljujejo mednarodni seminar o pravicah manjšin ter so zaključili prvi del zasedanja. Kot je znano, bo ta mesec podobno zasedanje v Trstu.

Predmet razprave na seminarju v Ohridu so širša vprašanja zaščite narodnih, etničnih in drugih manjšin. Tako ne razpravljajo samo o narodnostnih manjšinah, marveč tudi o verskih ter o izseljenskih in podobnih skupnostih. Kljub vsemu pa posvečajo glavno pozornost narodnostnim manjšinam, kar je tudi odraz potrebe, da se pri zaščiti manjšin poveča naloga Združenih narodov.

V drugem delu seminarja, ki se je pričel v torek so govorili o mednarodnih pogledih manjšinskega vprašanja. Dana je bila pobuda, naj bi glede tega na seminarju odobrili načelno listino. Ni še znano, ali bo ta listina imela obliko resolucije, konvencije, izjave ali nekaj sorodnega, ker je treba upoštevati sam položaj takšnih seminarjev. Na seminarju namreč ničesar ne sklepajo, marveč samo izražajo stališča. Ustvarilo pa se je v tej zadevi že precejšnje soglasje.

V Ohridu se je pokazalo, da so udeleženci iz nekaterih dežel — v katerih obstajajo odprta vprašanja narodnostnih manjšin — obravnavali zadevo z izhodišča splošnih državljskih pravic. V poštev so jemali izključno osebe, to je državljane ter odnos ustave in zakonov do njih. Tako niso razpravljali o manjšinah kot skupnostih. Niso izhajali — kot pravijo kritiki tega stališča — iz stvarnega uresničevanja predpisov, katere vsebujejo ustave in zakoni; skratka niso obravnavali stvari, kakršne so v vsakdanji praksi.

K tej kritiki drugi pripominjajo, da ne gre za konferenco, marveč za seminar, na katerem so vsi sodelujoči povsem svobodni, da povedo svoja stališča. Cilj seminarja ni, da se na njem obravnavajo konkretna vprašanja, ter da se iščejo rešitve, marveč da se omogoči izmenjava bogatih izkušenj med različnimi državami ter da se tudi glede manjšinske zaščite okrepi vloga Združenih narodov. Odposlanstva izražajo različna stališča ter je njihov pristop k manjšinski problematiki bistveno drugačen.

Mihec in Jakec se menita od fodbala, od pošte na kilo (za delat papir) in od »antifašistov« u parlamenti

— Si vidu, Mihec, spet ga je an minister polomu.

— Jakec, pestme stat s to tvojo politiko ke sm vsega štuf. Od kar so nas tam u Nemčiji destrigirali,

mi ni mari več neč.

— Ma dej Mihec, ne stoj bet taku! Tudi če nismo pršli nanka u poufinale, s tem še ni vsega konc. Vse se da popraut. Bomo študirali, bomo trenirali, bomo dobili nove jn bulše jegrauce, bomo dobili bulše trenerje jn boš vidu, de an drugi bot se bomo skazali. Zatu ke mi...

— Videš Jakec, glih tu je tisto. Jest ne verjem, de se bo kej popraulo. Bojo samo dosti čekolirali, dosti pisali, pole se bomo dosti hvalli jn pole kadar bo pršu kampionat, bomo spet nardili tašno figuro ku zdej. Jn za prestiž ane države je pej forte pomembno, de jema ano škvadro, ke jo je treba rešpetirat. Ma s tašnim ravnanjem...

— Ma ja, Mihec, sej tu zastopem. Ma boš vidu, de bojo nekej nardili. Zatu ke fotbal ni ana reč, de be jo vzeli na lahko koker, postaumo reč, kašno ministrstvo. Fodbal je ana reč, ke interesira meljone jn meljone ledi jn je treba vzet resno. Ke če ne bomo vzeli resno, lahko pridejo ven hude reči.

— Ma Buh te usliši! Pej kej si tou reč od tistga ministra?

— A ja! Znaš, minister za pošto je reku, de taljanska televizija u Švici jema an pomen, zato ke u Švici so Taljani, ma nima nobenga pomena u Kopri. Tu je ku de u Kopri jn u Istri ni Taljanov. Zastran tega je biu u časnikah ceu hudič jn bogi Togni jeh

je slišau. Jn pole so mu vrgli na pjat še tiste tonelate pošte, ke so jo prodali ani fabriki od karte po devet lir kilo.

— Sm brou, ja. Kej češ, Jakec moj, nikjer ni rečeno, de more an minister skrbet glih za tisti resor, kamer jema portafoljo. Tudi ni rečeno, de se more kej zastopet. Glavno je, de je demokristjan. Pole ta drugo pride vse samo od sebe. Sej jema še direktorje jn ravnatelje, ke delajo zanj. Jn narod je pej takujntaku vajen potrpet...

— Ja, ma ne zmiram. Vidi ke zdej so se tam u Bresciji prou zbedili. So pršli vkep ani delegati vseh sort protifašističnih odbo rov jn sindikatov jn vse sorte. Jn so zahtevali, da vsi državni organi stopejo fašistam na prste. U Benetkah je pej an antifašistični odbor vložu na sodnji an osnutek zakona za razpust jn prepoved išinov. Jn kadar bojo zbrali še petdeset taužent podpisov, bo mogu prit tisti osnutek zakona na dnevni red u parlamenti. Zatu ke ustava prave, de če an zakon predlaga petdeset taužent volivcev, more priti tisti zakon u diskusijo u parlamenti. Jn tle ni kej...

— Čaki, Jakec! Kej je treba zdej nabirat podpise za an tašen zakon pruti fašizmi? Hodet okuli nabirat podpise, zapisat numaro od legitimacije jn morbet še legalizirat podpis od kašnega notarja? Tu so samo špeže jn zgebljen cajt. Kej nimamo u parlamenti zvoljene poslance, ke jemajo glih taku pravico predlagat zakone. Kej ne be blo bol preprosto, če be kašen antifašističen poslanec naredu tašen predlog? Brez bacelirat ses podpisi? Kej se te ne zdi? Al morbet u parlamenti ni nobenega antifašističnega poslanca?

— Ja, morbet pej de ga res ni.

Ljudje iz močvirja

Danski arheolog Glob je postal svetovno znan po svojih arheoloških odkritjih v domovini, na Grönlandiji in v deželah okrog Perzijskega zaliva, kjer je raziskoval takojmenovano kulturo Dilmun. Na Danskem je dolgo časa predaval o arheologiji severa in o evropski prazgodovini na univerzi v Aarhusu. Največji sloves pa si je pridobil s svojo knjigo »Ljudje iz močvirja«, ki je bila predstavljena tudi v tuje jezike in je postala posebno v angleški izdaji svetovni bestseller. V njej opisuje senzacionalne najdbe v danskih, švedskih, holandskih in severnonemških močvirjih. Pri rezanju šote odkrivajo v njih skoraj popolnoma ohranjena trupla ljudi, gi so živeli in umrli tragične smrti pred 2000 leti in več. To so »ljudje iz močvirja«, ki jih omenja naslov Globove knjige. Taka ohranjena trupla so odkrivali kmetje na Danskem že pred stoletji, toda menili so, da gre za kako čarovnijo ali trupla pošasti, povodnih mož, vil in podobno ter so jih pokopali nazaj v močvirje ali kam drugam. Šele v preteklem stoletju se je začela tudi znanost zanimati za te najdbe. V zadnjih desetletjih pa so iznašli tehnične postopke, da znajo taka trupla tudi ohraniti, in zdaj jih je že več razstavljenih v danskih muzejih, posebno v Aarhusu. Lahko si predstavljamo, kak občutek prevzame človeka, ko se znajde pred ohranjenim obrazom in truplom človeka, ki je živel pred 2000 leti, pa je tak, kakor človek naših dni.

Profesor Glob opisuje v prvem delu svoje knjige nekatere najvažnejše in najzanimivejše najdbe te vrste v danskih in šlezvjskih močvirjih in ta del njegovega dela, ki je tudi ilustriran s fotografijami, je podoben sodnim in policijskim poročilom o umorih, tako da vzbuja v bralcu pravo grozo. Ohranjena trupla kažejo namreč sledove mučenja in na njih je jasno spoznati, kako so te ljudi umorili. Mnogi imajo še vrv okrog vratu, s katero so jih obesili, ali prožno šibo, s katero so jih zadavili. Nekaterim so odsekali glavo, tako npr. nekemu dvajsetletnemu dekletu, neko 14-letno deklico pa so utopili v močvirni vodi, potem ko so ji zavezali oči. Nekaterim so pred smrtjo tudi polomili kosti ali pa jim razbili glavo. Ljudje, ki so našli ta trupla, so mnogokrat poklicali policijo, ker so mislili, da gre za umor v današnjem času, šele podrobnejša raziskava odkrije, da so žrtve živele in bile umorjene pred davnim časom. Poleg trupel najdejo tudi dobro ohranjene kose oblek; močvirje vsebuje namreč razne kisline, ki ohranjujejo človeško tkivo, pa tudi kožuhovino in razne druge organske snovi.

DEŽELNI PRORAČUN POVEČAN ZA VEČ KOT 5 MILIJARD LIR

Deželni svet Furlanije - Julijske krajine je po obsežni razpravi sprejel zakonski predlog, ki se tiče popravkov v deželnem proračunu za leto 1974. Ukrep predvideva med drugim povečanje izdatkov za 5 milijard in 847 milijonov, kar je bilo moč doseči s povečanjem nekaterih dohodkov in z zmanjšanjem izdatkov. Skoro milijarda in pol je namenjena a kritje deželne uprave, 4 milijarde in 350 milijonov pa bodo razdelili za posamezne panoge (stanovanjski sklad, rotacijski sklad FIE, industrijski razvoj in gradnja bolnišnic).

V drugem delu knjige razlaga profesor Glob, zakaj so morali tisti ljudje umreti tako strašne smrti. Največkrat so bili žrtve češčenja poganke boginje Freje ali kakakega drugega pogankega boga severnih ljudstev, npr. Tora. Grobo izdelan lik boginje Freje so vozili njeni duhovniki ali duhovnice v nekaki procesiji po vaseh in ob koncu takih slovesnosti so ji darovali človeško žrtev in jo pokopali v posvečeno močvirje. Ni znano, kako so jo izbrali. Verjetno z žrebanjem, včasih pa je moral umreti maliku na čast kateri od njegovih služabnikov ali služabnic oziroma duhovnikov, vračev. O teh strašnih navadah poroča tudi rimski zgodovinar Tacitus, pa tudi nekateri poznejši letopisci. To je trajalo vse do pokristjanjenja nordijskih narodov.

Žrtvovanje ljudi je zavzelo ponekod, npr. na Švedskem obliko prave manije. Tako je nekoč v Upsali baje hkrati viselo 70 ljudi.

Globova knjiga nam nehoti razkrije, kakšno resnično odrešenje je bilo krščanstvo za ta ljudstva, ko jih je rešilo tako groznega verovanja in vračjeverstva, saj so morali živeti takratni ljudje v stalnem strahu pred grozovitim malikom in pred strašno usodo, da bodo žrtvovani njemu na čast. Krščanstvo je bilo za te narode resnična blagovest. To bi morali upoštevati vsi tisti moderni zgodovinarji, ki dolžijo krščanstvo, da je zasužnjilo nekoč svobodne in srečne narode, med njimi tudi Slovence, češ da je pokvarilo njihov značaj in odpravilo njihovo bojevitost. V resnici jih je rešilo strašne duhovne sužnosti in strahu pred maliki. J.

JUGOSLOVANSKA DELEGACIJA V TRGOVINSKI ZBORNICI

Za jugoslovanski dan na tržaškem velesejmu je prišlo v trgovinski zbornici do koristnega sestanka med italijanskimi in jugoslovanskimi gospodarstveniki. Zasedanju je prisostvoval tudi zastopnik jugoslovanskega generalnega konzulata v Trstu, dr. Kovačič. Med sestankom se je zvedelo, da je mešana komisija, ki jo predvideva italijansko-jugoslovanski trgovinski sporazum, sklicana v Rimu za 27. in 28. julij. Takrat bodo razpravljali o popravkih carinskih olajšav, ki so predvidene v maloobmejnem blagovnem prometu. Jugoslovanska delegacija je na sestanku v Trstu predlagala, naj bi italijanske carinske oblasti vsaj delno odpravile obvezen depozit 50 odstotkov vrednosti uvoženega blaga v takojmenovanem avtonomnem obračunavanju. Prav take olajšave bi morali predvideti tudi za promet v okviru »Alpe-Adria«.

Vsi so se strinjali z ugotovitvijo, da carinske omejitve, ki jih je italijanska vlada sprejela, neposredno škodujejo tudi izvozu iz tržaškega področja v jugoslovanske obmejne predele. Blagovne operacije »Alpe-Adria« izključujejo namreč kakršnokoli možnost formiranja pasivnega salda za Italijo, saj se izvoz in uvoz nujno izenačujeta. Delno velja to tudi za »avtonomni račun«. Na tržaškem sestanku so tudi razpravljali o vprašanju prilagoditve dovoljenj za cestne prevoze med Italijo in Jugoslavijo; med drugim so ugotovili, da imajo tržaški prevozniki na razpolago omejeno število dovoljenj. Naglasili so tudi potrebo po izboljšanju telekomunikacijskih zvez med Italijo in Jugoslavijo.

Vrhunski sestanek v Moskvi

(Nadaljevanje s 1. strani)

pred kratkim obiskalo Združene države. Izmenjava izkušenj se krepi na vseh ravneh med sovjetsko in ameriško družbo.

Pred odhodom iz Moskve na Krim sta Nixon in Brežnjev podpisala desetletno pogodbo za gospodarsko, industrijsko in tehnično sodelovanje med Združenimi državami in Sovjetsko zvezo. Predvidene so prodaje strojev, opreme za modernizacijo proizvodnje, surovin, proizvodov za kmetijstvo, končnih izdelkov in potrošnih dobrin ter izmenjave gospodarskih informacij.

Pogodba o gospodarski kooperaciji dopolnjuje trgovinski sporazum iz leta 1972. Določili so dolgoročni okvir, v katerem bodo sovjetska državna podjetja in ameriške zasebne družbe lahko razvili številne pobude za kooperacijo. Ker gre za dopolnilno in izvršilno pogodbo, zanjo ni potrebna ratifikacija ameriškega kongresa. Slednji še ni odobril trgovinske pogodbe iz leta 1972, ker številni parlamentarci nasprotujejo klavzuli največje ugodnosti, katero naj bi razširili tudi na Sovjetsko zvezo. Za odobritev omejenih klavzul postavljajo pogoj, da sovjetske oblasti poprej dovolijo svojim Judom svobodno izseljevanje v Izrael.

V petek prejšnjega tedna so ameriški in sovjetski predstavniki nadalje podpisali tri sporazume za sodelovanje na energetskem področju, v gradbeništvu ter v izdelovanju umetnega srca.

Komentatorji pripisujejo velik pomen po-

godbi za skupno izkoriščanje energetskih sredstev. Sovjetska zveza je močno zainteresirana na ameriških kapitalih, da bi lahko smotrno izkoriščala energetske surovine v Sibiriji: nafto, metan in premog. Amerikanci in Sovjeti naj bi sodelovali pri raziskavah za izkoriščanje sončne energije ter novih sintez na energetskem področju. Potrebni so skupni napor pri iskanju novih metod za vrtnanje v težkih okoliščinah, kakršne so tako v Sibiriji kot na Aljaski. Amerikanci in Sovjeti bodo izmenjevali gospodarske informacije ter bodo ustanovili skupne delovne skupine, zlasti koordinacijsko komisijo za to področje.

Pogodba o sodelovanju v gradbeništvu predvideva specializirane gradnje v težkih podnebni razmerah ter na potresnih ozemljih. Sporazum o kardiologiji končno predvideva zlasti študije o srčnih boleznih otrok.

Po ureditvi teh dvostranskih vprašanj so bili na središču ameriško-sovjetskih pogajanj postopno zmanjšanje podzemskih atomskih poskusov do njihove končne prepovedi, omejitev ofenzivnega strateškega orožja (SALT) ter ženevska konferenca o evropski varnosti in sodelovanju. Ameriško in sovjetsko odposlanstvo sta se baje že sporazumeli o nadaljnji omejitvi obrambnega strateškega orožja, to je protiraketnih izstrelkov. Pogodbo o tem so za nedoločen čas podpisali maja leta 1972. Ameriška in sovjetska vlada bi lahko postavili vsaka po dve skupini teh izstrelkov na svojem ozemlju. Zda pa sta se zadovoljili z eno skupino.

Dramatičen klic iz Kulturnega doma

Če je bilo sploh treba še dokazovati, je tokova protestna manifestacija v Kulturnem domu zelo jasno spet pokazala, kako je tržaška slovenska publika navezana na svoje gledališče in da poziv njegovega upravnega odbora ni našel gluha ušesa. Obiskovalci gledaliških predstav in predstavniki političnega, kulturnega, prosvetnega, športnega, sindikalnega in gospodarskega življenja so napolnili veliko dvorano Kulturnega doma.

Sedanja kriza tržaškega slovenskega gledališča nam mora biti resen alarmni zvonec pri tukajšnjem kulturnem prizadevanju. Škoda, ki jo take težave povzročijo pri ostalih gledaliških hišah, so vsekakor boleče, a prehodnega značaja, medtem ko se pri nas lahko pripeti nepopravljiva kulturna vrzel.

Prav na to je opozoril predsednik SSG prof. Tavčar, ki je v svojem uvodnem nagovoru opomnil, da je v sto letih od ustanovitve Dramskega društva samo fašističnemu nasilju leta 1920 uspelo utišati slovensko besedo na odrskih deskah. Če bi do tega prišlo, bi za tako dejanje bilo odgovorno hladno in birokratsko nezanimanje odgovornega ministrstva. Toda zaradi posebnega zemljepisnega in manjšinskega položaja je za sedanje dramatično finančno stanje odgovorno tudi ministrstvo za zunanje zadeve. Prof. Tavčar je nato pojasnil dolgoletno delo upravnega gledališkega odbora, ki se je na eni strani trudilo, da je umetniško in visoko kvalitetno ustvarjanje naših gledališnikov posekalo bolj ali manj v redu, na drugi pa si neprestano prizadevalo za ureditev juridičnega in finančnega stanja gledališča. »Če stojimo danes pred tako resno situacijo — je končal svoj nago-

vor predsednik SSG — javno obtožujem za tako stanje ministrstvo za turizem in prireditve, ki ni držalo svojih obljub in tudi noče upoštevati, kot bi v demokratični državi moralo, politične volje svobodno izvoljenih predstavnikov v krajevnih upravah, ki so sodelovale pri ustanavljanju našega gledališča.«

Ravnatelj SSG dr. Benedetič je v skupih in jedrnatih besedah navedel številne prošnje in pojasnila odgovornih oblasti o razvoju in usodi SSG. Medtem ko je igralec Jožko Lukeš v imenu celotnega gledališkega osebja nakazal človeško in umetniško tragiko te gledališke krize.

Potem so predstavniki gledaliških, kulturnih in sindikalnih organizacij izrazili svojo solidarnost in svojo pomoč pri tem boju.

Udeleženci protestnega zborovanja v Kulturnem domu so z dolgim aplavzom potrdili resolucijo italijanski vladi, ki naj se takoj zavzame za usodo SSG in naj tudi za naprej zagotovi njegovo nemoteno in umetniško ustvarjanje v korist krajevni skupnosti in mednarodni kulturni izmenjavi.

i. t.

VEDNO MANJ ROJSTEV NA TRŽAŠKEM

Nataliteta v tržaški pokrajini pada. Od leta 1972 na 1973 se je število rojstev zmanjšalo za 236, za letos pa pričakujejo še večji upad. V letu 1972 se je rodilo 3.290 otrok, leta 1973 3.054, v prvih štirih mesecih letos pa komaj 974, to se pravi, da če se ritem v prihodnjih mesecih ne bo bistveno povečal, bomo le s težavo šli preko 2.900 rojstev v celem letu. Nasprotno pa je zelo visoko število smrti: 4.217 leta 1972, 4.174 leta 1973 in 1.556 v prvih štirih mesecih leta 1974.

Statistika zgleda tako:

leto	rojstva	smrti	razlika
1972	3.290	4.217	— 927
1973	3.050	4.174	— 1.120
1974 (4 mes.)	947	1.556	— 582
skupno	7.318	9.947	— 2.629

Razlika v dveh letih in štirih mesecih znaša torej kar 2.629 smrti več kot rojstev. Podatke je v svojem mesečnem poročilu objavil pokrajinski urad za statistiko pri tržaški trgovinski zbornici.

TOČNA »ZAMUDA«

O škandaloznem poslovanju italijanskih pošt je bilo zadnje čase že toliko napisanega, da se skoro ne spleta tega ponavljati. S tem se ukvarjajo dnevniki, ki prinašajo na dan dovolj dokazov malomarnosti in sabotaže, da bi moral marsikdo leteti iz poštne službe. Tu hočemo le opozoriti na čudno »točno zamudo« tržaške pošte, ki je dostavila naslovljencem vabila za protestno zborovanje, ki je bilo 2. t.m. v Kulturnem domu zaradi Slovenskega gledališča, ravno en dan prepozno, 3. t.m. Kolikor pa smo mogli ugotoviti, nosi poštni pečat še datum junij. Vabilo je bilo napisano 25. junija.

Seveda očitek slabega poslovanja ne velja za vse pošte enako. Častna izjema je pošta na Opčinah, ki deluje res točno in vestno, za kar gre vodstvu in nameščencem ter pismonošem vse priznanje.

ODPRTI URADI TAJNIŠTVA ZA KONFERENCO O MANJŠINAH

Na sedežu pokrajinske uprave na trgu Vittorio Veneto so odprli urade tajništva konference o manjšinah, ki bo v Trstu v prostorih pomorske postaje od 10. do 14. julija. Prispele so že prijave in tudi referati več kot 200 strokovnjakov iz vsega sveta, medtem ko pričakujejo delegacije številnih narodnih manjšin, predvsem z evropskega območja.

NAŠE PRISRČNE ČESTITKE IN VOŠČILA

Prof. Karlu Bajcu in njegovi ženi gospe Diodiri se je rodil sinček, kateremu so dali ime Iztok. Staršem naše prisrčne čestitke, malemu Iztoku pa želimo veliko sreče na življenjski poti, predvsem pa da bi zrasel v trdnega in poštenega slovenskega fanta in moža.

Uredništvo in uprava N. l.

Isto voščilo staršem in malemu Iztoku prijatelji

Ta mesec se mudi na obisku na Opčinah g. Doberšek, salezijanski duhovnik iz »Marijanišča«, ki vodi zdaj slovensko faro v Hamiltonu v Kanadi. Želimo mu prijetno bivanje med nami.

BISERNI MAŠNIK

V nedeljo 7. julija bo praznoval šestdesetletnico mašniškega posvečenja msgr. dr. Karel Musizza.

Jubilant je dosegel doktorat iz teologije na vseučilišču v Gradcu. Drugi doktorat, iz cerkvenega prava pa v Rimu. Kaplanoval je v Rojanu, postal je kanonik v Kopru in obenem profesor teologije v goriškem bogoslovju. Opravljal je tudi službo sodnika pri cerkvenem sodišču v Benetkah.

Danes je učeni, a obenem skromni in dobrošrčni monsinjor najstarejši duhovnik tržaške škofije.

Čeprav je po rodu iz italijanske družine, je vedno pogumno branil pravice slovenskega rodu v naši deželi.

Za svojo premočrnost in pravicoljubnost je moral marsikatero grenko požreti. Pa je vse vztrajno prenašal.

Pravi vzgled moža, ki ljubi resnico in pravico!

K številnim čestitkam se pridružuje tudi naš list z željami, da ohrani Bog našega biseromašnika v zdravju še prihodnje leto.

VPISOVANJE NA DRŽAVNEM UČITELJIŠČU A. M. SLOMSEK V TRSTU

se zaključijo 24. julija, in sicer za dijake, ki se prvič vpišejo na zavod, in za dijake, ki so izdelali v poletnem roku. Dne 20. septembra pa se zaključijo vpis dijakov s popravnimi izpiti.

Navodila za vpisovanje so na šolski oglasni deski, kjer je tudi razpored za izpite v jesenskem roku.

O bombnem atentatu v Miklavčevem

V našem listu smo že omenili bombni atentat, ki je bil napravljen sredi junija na kulturni dom Heimatdiensta v Miklavčevem, kar pa smo (glede na to, da smo novico posneli po novicah v nemško-avstrijskem tisku, ki so bile datirane iz Železne Kaple) pomotoma predstavili v Železno Kaplo. Dejansko je bil napravljen atentat v omenjeni vasi blizu Železne Kaple.

Klub slovenskih študentov na Dunaju je objavil izjavo, v kateri odločno protestira proti »zlomamernim poskusom — kot pravi — spraviti atentat v Miklavčevem v vzročno zvezo s kakršnokoli strujo znotraj slovenskega gibanja. Nasprotno, vse okoliščine atentata kažejo na provokacijo Heimatdienstu sorodnih krogov. Omogoča namreč zatiravcem igrati vlogo ogroženih in zatiranih in iz te pozicije še bolj agresivno ščuvati proti pravicam koroških Slovencev. Kdor je dan nato slišal fašistične govore heimat-

dienstovskih voditeljev v Dobrli vesi, mora spoznati, da ni prišlo do atentata le kakor po naročilu, marveč je bil dejansko naročen Tako izjava.

Dejansko je moral atentat takoj v prvem hipu vzbuditi sum, tako po okoliščinah, v katerih je bil storjen, kot po trenutku, ko je bil storjen — dan pred heimatdienstovskim zborovanjem v Dobrli vesi — da je bil samo provokacija. Njen namen je bil privabiti čimveč ljudi na zborovanje, da bi na njem »protestirali« proti »atentatu«, in jih razvneti ter podžgati njihovo protislovensko sovraštvo. Znano je, da se je tudi nacizem posluževal takih metod, npr. s požigom Reichstaga in z »napadom« na lastno radijsko postajo v Šleziji, da je dal krivdo Poljakom in naščuval ljudi za vojno proti Poljski. Na tak fingiran atentat kaže tudi malenkostna škoda, ki je bila napravljena na »kulturnem« domu v Miklavčevem.

»Demokratska psihiatrija« v Gorici

Med pojavi norosti in med družbo, kjer se ti pojavi kažejo, obstaja vedno tesna povezava. Če bi bila naša družba drugače urejena, zlasti pa bolj človeško sprejemljiva, bi morda do določenih oblik norosti niti ne prišlo, ali pa bi bile te oblike povsem drugačne. Če ne zaradi drugega, je že to zadosten razlog, zakaj je treba pri razgovoru o psihiatričnih zavodih govoriti veliko o celotnem družbenem razvoju in o njegovih negativnih manifestacijah. To je tudi razlog, zakaj je treba te zavode »odpreti« javnosti, saj je zanje soodgovorna celotna družbena skupnost.

Te temeljne misli so prišle do izraza na srečanju o psihiatričnih zavodih, srečanje, ki je bilo konec prejšnjega tedna v Gorici in so se ga udeležili pomembnejši italijanski psihologi, psihiatri, socialni asistenti in drugi. Prav v Gorici je namreč leta 1961 prof. Franco Basaglia pričel svoj poizkus novega zdravljenja živčnih bolezni. Po devetih letih težav in nerazumevanj je moral pustiti svoj goriški poizkus in po zaslugi nekaterih političnih sil so v omenjeni bolnišnici spet uvedli stare oblike zdravljenja »za zaprtimi vrati«. Ni čudno zato, da se uradne politične oblasti goriške občinske in pokrajinske uprave niso hotele udeležiti sedanjega psihiatričnega kongresa v svojem mestu.

Prof. Basaglia zdaj nadaljuje svoje delo v Trstu, kjer ima dobro podporo pri mlademu predsedniku pokrajine, dr. Zanettiju, ki se je srečal s podobnimi zdravstvenimi metodami v tujini, kjer že vrsto let zdravijo na nov način psihiatrične bolnike. V devetinosemdesetih italijanskih bolnišnicah namreč ne zdravijo bolezni kot take, ampak le skrbijo za varstvo bolnika, s tem, da ga ločijo od ostalih, da ga zatirajo, da uničujejo njegovo osebnost in da mu preprečijo vsak stik z zunanjim svetom. Na tak način se v večini primerov bolezen še poslabša. Zunanja družba pa, ki je za tako stanje neposredno odgovorna ima mirno vest, ker si domišlja, da je napravila

vso svojo dolžnost. Z vsemi temi težavami, ki so socialnega, psihološkega, juridičnega, gospodarskega in predvsem političnega značaja, se morajo že vrsto let spopadati začetniki novega italijanskega zdravljenja psihičnih bolnikov. Da bi bilo njihovo delo bolj učinkovito in da bi si stalno pomagali med seboj, so se napredni psihiatri organizirali v gibanju »Demokratska psihiatrija« in prof. Basaglia ima pri tem naporu posebno zaslugi.

Prav zaradi tesne povezanosti z vrsto sociopolitičnih problemov, so v Gorici zborovavci izrazili nujnost tesnega sodelovanja z drugimi podobnimi družbenimi gibanji, tako na primer z »Demokratskim sodstvom«, s sindikalnimi organizacijami in sploh z vsemi naprednimi političnimi silami, ki se zavzemajo za družbeno obnovo in za kvalitetno drugačno družbo, v kateri bo imel tudi psihični bolnik svoje mesto.

S tem svojim vsedravnim srečanjem o problemih psihiatrije so organizatorji dosegli dvoje. Prvič, da se je po vsem tisku v teh dneh precej pisalo o njihovih problemih in drugič, da so se vidni predstavniki tega gibanja za demokratizacijo takega zdravljenja srečali in si izmenjali izkušnje. Zanimanje javnosti za ta goriški seminar se je pokazalo pri izredno visokem številu udeležencev iz goriške in tržaške pokrajine, iz ostalih krajev Italije in vplivno zastopstvo iz tujine. Pri tem pa gre ponovno grajati zadržanje tistih sil, ki so glasovale proti uradnemu zastopstvu na tem vsedravnem shodu. Medtem pa je predsednik tržaške pokrajine dr. Zanetti med svojim pozdravom povdaril nujnost podpiranja človekoljubnih idej ljudi, ki hočejo preporod na področju psihiatrične oskrbe.

—o—

USPEHI NA SLOVENSKIH SREDNJIH ŠOLAH

Zaključni izidi na slovenskih srednjih šolah v Gorici so že uradno znani in kažejo sledeče uspehe:

Trgovska šola, 1. razred je izdelalo 14 dijakov, trije imajo popravne izpite, šest je bilo zavrženih.

2. razred je izdelalo osem dijakov. Trije imajo popravne izpite.

3. razred, vseh enajst dijakov je bilo pripuščenih k mali maturi.

4. razred, izdelala sta dva,

5. razred, vseh pet dijakov je pripuščenih k maturi.

Nižja srednja šola: I A: izdelalo je 11 dijakov, 6 jih popravlja, štirje so zavrženi, I B 14 dijakov je izdelalo, sedem ima popravne izpite, trije so zavrženi, eden je neocenjen. I C, izdelalo je 12 dijakov. I D izdelalo je 18 dijakov, ena ima popravne izpite, ena je zavržena.

II. A, izdelalo je 11 dijakov, sedem ima popravne izpite, trije so zavrženi,

II. B, izdelalo je 11 dijakov, 9 ima popravne izpite, 5 je zavrženih,

II. C, izdelalo je 13 dijakov, 8 jih ima popravne izpite, ena je zavržena,

II. D, izdelalo je 16 dijakov, 5 jih ima popravne izpite, dve dijakinji sta bili zavrženi,

III. A, vseh 19 dijakov je bilo pripuščenih k maturi,

III. B, 18 dijakov je bilo pripuščenih k maturi, trije so bili zavrženi,

III. C, vse dijakinje so bile pripuščene k maturi,

III. D, vseh 20 dijakov pripuščenih k maturi,

III. E, 16 dijakov pripuščenih k maturi, ena je bila zavržena.

Učiteljske: 1. razred, ena dijakinja je izdelala, pet dijakov ima popravne izpite, dva sta bila zavržena,

2. razred, devet dijakov je izdelalo, dva imata popravne izpite, en dijak je zavržen,

3. razred, sedem dijakov in dijakinje je izdelalo,

4. razred, vse tri dijakinje so pripuščene k maturi.

Klasična gimnazija - licej: 4. razred je izdelalo enajst dijakov, dva imata popravne izpite,

5. razred je izdelalo osem dijakov.

1. licej je izdelalo pet dijakov,

2. licej je izdelalo šest dijakov in dijakinje, eden ima popravne izpite, eden pa je bil zavržen,

3. licej, vsi štirje dijaki so bili pripušчени k maturi.

Ob koncu tega pregleda moramo priznati, da so končni uspehi še kar dobri.

Dijakom, ki imajo popravne izpite želimo, da bi ne izgubili poguma. Maturantom pa voščimo najboljše uspehe.

TEČAJI ZA POPRAVNE IZPITE

se bodo začeli v Dijaškem domu, ulica Montesanto (tel. 83.495) prve dni avgusta. Vpisovanja se sprejemajo vsak dan od 10. do 12. ure do sobote 20. julija.

Podgora

DOMAČE SLAVJE

V nedeljo so imeli v Podgori kar tri domače slavlja.

Na Spodnjem koncu pri Madonini se je trlo zlasti dosti mladega sveta na zabavišču in plesišču pri prireditvi »Unità«.

V Zgornjem koncu pri cerkvi je domače društvo priredilo že skoraj vsakoletni domači praznik štrukljev; tudi tu se je zbralo dokaj ljudstva ob stojnicah in pri nastopu domačih in povabljenih pevskih in godbenih skupin, ki so res tudi nekaj novega pokazale.

Pa tudi v cerkvi smo bili prisotni pri res domačem slavlju, pri sv. birmi, ki jo je goriški nadškof podelil našim otrokom. Med birmanci in botri je vladalo pristrčno vzdušje.

Po zadnjih nalivih so se udeleženci na tem ali drugem koncu bali, da bo dež še nagajal, pa le ni preprečil veselja in številne udeležbe pri prireditvah, čeprav bi jih morali, po mnenju nekaterih in seveda po dogovorih porazdeliti na različne dni.

OBVESTILO

Ravnateljstvo nižje srednje šole »Ivan Trinka« javlja, da traja vpisovanje v vse razrede od 1. julija dalje.

Učenci, ki so končali peti razred osnovne šole naj ob vpisu predložijo zadnje šolsko spričevalo, rojstni list in potrdilo o cepljenju.

Folklor in petje v Sovodnjah

Domače prosvetno društvo je priredilo v soboto in nedeljo pravi ljudski prosvetni in folklorni tabor.

Že prejšnje dni je bila pripravljena v kulturnem domu posrečeno izbrana fotografska razstava.

V nedeljo popoldne se je na Ušarju zbrala množica domačinov in gostov, ki so pričakovali povabljene pevske in plesne skupine iz Gorij na Gorenjskem, iz Prvačine in iz Ronk. Gostom so domača dekleta in fantje v narodnih nošah pripela šopke in jim s kozarcem vina navdrala v dobrodošlico. Domači župan Češut je izrekel pozdravne besede, nakar se je razvil slikovit folklorni sprevod skozi vas do Kulturnega doma, kjer se je razvil kulturni spored. Gorenjska godmoški pevski zbor iz Prvačine s štirimi toč-

kami. Poslušavci so ubranemu petju burno ploskali. Pravtako tudi folklorni skupini iz Gorij, ki je zaplesala tri šaljive pleske, ki bi jih bilo občinstvo še in še rado gledalo.

Po govoru tajnika Slovenske prosvetne zveze je nastopil pevski zbor iz Ronk. Na koncu pa se je predstavila še domača baletna folklorna skupina z belokranjskimi plesi. Mladinke in mladci so se res odlično predstavili.

Sovodenjsko praznovanje se je še nadaljevalo naslednje dni z zabavnimi prireditvami in tekmami.

Sovodenjski prosvetni delavci so pod spretnim vodstvom Janka Češčuta pokazali, da se da pri podobnih ljudskih prireditvah lepo uskladiti prosvetni in zabavni program.

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

Grd način polemike

Junjska številka revije »Sodobnost« prinaša na prvem mestu polemični članek Antona Ocvirka z naslovom »Lažno strokovnjaštvo in Kosovelove pesmi«. Iz članka je razbrati hudo užaljenost, da si je Alfonz Gspan upal kritizirati Ocvirka in njegove izdaje Kosovelovih pesmi. Kot je žal že navada pri mnogih takojmenovanih slovenskih slavistih, je tudi Ocvirk takoj obtožil Gspana nestrokovnosti, nečednih namenov in moralne pokvarjenosti, ker si ga je upal kritizirati, kar je storil, kot znano, v reviji »Prostor in čas«. Medtem ko je Gspan umerjeno in brez žalitev opozoril na tisto, kar se mu v Ocvirkovih izdajah Kosovelovega Zbranega dela ne zdi prav, posebno na njegovo zavlačevanje in skrivanje materiala, se je Ocvirk docela prepustil jezi in užaljenosti ter je zapisal med drugim: »Da, kar takoj v začetku, ko se lotevam svoje pravde v zvezi s Kosovelom, moram pripomniti, da zlepa še nisem bral sestavka, ki bi že od daleč tako zaudarjal po moralnih plitvinah in nečednih namenih, da se ti vse upre, kakor je ti isti, ki ga je pred meseci poslal v svet Alfonz Gspan in skušal v njem pretresti dosedanje izdaje pesnikovih besedil...«.

Ocvirk pa skuša očrniti tudi revijo, v kateri je Gspan objavil svojo kritiko, namreč »Prostor in čas« ter ji vzeti ugled, čeprav je znano da je to zdaj najbolj resna in najbolj kvalitetna slovenska revija. Ocvirk je zapisal med drugim te-le maščevalne besede na njen račun: »Gspan je pripravil svojo kritično besedo za revijo, o kateri ve slovenska javnost marsikaj presenetljivega iz raznih pričevanj v naši sodobni publicistiki, a ne samo tega, kar razkriva njeno duhovno podobo, marveč tudi to, kar razjasnjuje njen duševni obraz. Da obadva nista kaj prida, dokazuje tudi članek, ki je pred nami, saj se povsem ujema z nazori v časopisu, v katerem je izšel, naj se dotaknemo njegovih pogledov na besedno umetnost ali pojmovanja literarne kritike.« Očitno je, da skuša Ocvirk izkoristiti v svoje namene tudi nerazpoloženje nekaterih birokratskih krogov do revije »Prostor in čas«. Take metode so v sramoto slovenski literarni in slavištični vedi. Čas je, da bi se jim že enkrat odpovedali in začeli obravnavati stvar objektivno in kritično, neglede na osebe.

Ta polemika oziroma prepir med Ocvirkom in Gspanom pa ima vsaj to dobro poldedico, da je poživila v slovenski javnosti zanimanje za

pesnika Kosovela in njegovo delo ter ga izredno aktualizirala.

Lojze Kovačič objavlja v tej številki »Sodobnosti« obširen esej pod naslovom »Delavnica«, v katerem razkriva, kako nastaja njegova nova knjiga in kar vse doživlja avtor v zvezi s svojim delom, svoje odnose z založbami in uredniki in svoj odnos do pisateljskega poklica oziroma polanstva.

Beno Zupančič nadaljuje in zaključuje svojo novelo ali odlomek iz daljšega dela »Zgodba o Ferdinandu Esu«, ki se dogaja v okupirani Ljubljani. Pripoveduje nam o skupini dečkov, ki so se organizirali v skupino in se odločno vključili v osvobodilno gibanje, ter o žalostnem koncu skupine. Orsolya Gállos je napisala uvodni esej o madžarski liriki šestdesetih let, nakar sledijo pesmi devetih pesnikov. Spremnno besedo in pesmi je prevedel Jože Olaj. Katarina Šalamun Biedrzycka pa je prevedla esej Witolda Gombrowicza o Sienkiewiczzu, vendar se nam zdi da Gombrowicz Sienkiewiczzu ni pravičen in da išče v njem samo slabe strani, takorekoč dlako v jajcu. Morda govori iz njegovega esaja tudi nekoliko zavisti. Pesmi so objavili v tej številki »Sodobnosti« Gregor Strniša, Ada Škerl in France Črnič. V kroniki pa najdemo poleg raznih knjižnih ocen »Pismo« Mirka Zupančiča, v katerem polemizira z Inkretom o predstavi Ibse nove drame »Strahovi« v našem slovenskem gledališču v Trstu.

fj

RAZSTAVA UMETNIKA SORBISA

V galeriji moderne umetnosti »Russo« na Korzu št. 9 razstavlja od 3. do 12. t.m. umetnik SAVERIO SORBISA, ki tolče svoje slike v bakreno pločevino, kar mu nudi priložnost za posebno izrazno tehniko, dopolnjeno do izredne mere. Razstavil je 19 del.

Razstava je odprta vsak dan od 14. do 13. in od 16. do 20. ure, ob prazničnih dneh od 10. do 13. ure.

KRATKE NOVICE

Slovinci na Tržaškem in Goriškem, podprimo svoje stalno gledališče! Zahtevajmo od države, da ga sofinansira z denarjem slovenskih davkoplačevalcev! Ali naj plačujemo davke samo zato, da bodo drugi ravnali z našim denarjem in ga trošili za vse mogoče, samo ne za potrebe naše manjšine.

V sredo niso izšli severnoitalijanski dnevniki, ker so časnikarji in tiskarsko osebje stavkali za obrambo dnevnega tiska, ki je v gospodarski krizi, in za večjo svobodo tiska (proti prehajanju listov v roke velekapitala). Toda svojo akcijo bi morali usmeriti tudi proti birokraciji, ki z absurdnimi zahtevami onemogoča pravo tiskovno svobodo, in proti privilegijem čarnikarskih organizacij, kar oboje onemogoča svobodno izhajanje majhnih listov.

Minister Togni je odredil izredne inšpekcije pri vseh poštah in poštarnicah, kjer je prišlo zadnji čas do zastoja poštne dobave in do nezakonitosti ter sabotaž, kot npr. prodajanje pošte papirnicam. Upajmo, da bo kaj zaleglo...

Mladika o prihodnji Dragi in o narodu

Ravnokar je bila dotiskana nova, 5. in 6. številka »Mladike«. Uvodnik je napisal Franc Mljach, pod naslovom »Pred konferenco o manjšinah, študijski dnevi v Dragi«. Potem ko omenja, da »naše kulturne, gospodarske, socialne, politične verske in šolske organizacije dokazujejo, da hočejo živeti pošteno, v miru s sosedi in med sabo, in da nam je tuje nasilje, atentati, prevratništvo, verska vojna za ali proti razporoki, fašizem in da obsojamo dodeljevanje javnega denarja stranki, ki rovari proti narodu, ki želi tako mirno sožitje,« tudi piše: »Po manjšinski konferenci v Ohridu in v Trstu se bomo slovenski izobraženci sestali v Dragi pri Bazovici na študijskih dneh. To bo 7., 8. in 9. septembra. V miru in odmaknjeni od kričnega sveta bomo razmišljali o poslanstvu svojega naroda, o vlogi, ki jo imamo kot slovenski izobraženci, in razmišljali bomo o slovenski bodočnosti. Govorili bomo o tem, kaj naj nam mednarodno pravo prizna kot narodni manjšini in kar je prišlo do izraza v Ohridu in v Trstu, dotaknili se bomo naše slovenske eksistence, slovenske Cerkve v zdomstvu med našimi izseljenci, pogledali bomo v svet, kako se godi našim rojakom, kako živijo in za kaj se zanimajo, in končno nam bo človek, ki je mnogo potoval po svetu, ki je mnogo doživel in marsikaj izkusil, povedal, kako se je srečaval s slovenstvom: ali ga je oviralo in mu bilo v nadlogo pri javnem udejstvovanju, pri napredku pri karieri, ali pa mu celo pomagalo do notranjega zadovoljstva in mu dajalo elan pri udejstvovanju. Tako upamo, da bomo posebej s študijskimi dnevi dobili jasno podobo o stanju, v katerem se nahajamo, in da si bomo začrtali jasne smernice za bodočnost.«

Mljach je prispeval članek »Denar in javno

življenje naše manjšine«, v katerem naglašala misel, da bi morala država nekaj od tistega denarja, ki ga plačujemo slovenski davkoplačevalci, dati na razpolago naši manjšini, da bi ga porabila za naše lastne skupne potrebe. O tem naj bi razpravljala tudi bližnja manjšinska konferenca. Saša Martelanc pa je napisal odličan članek »Narod med svobodo in prisilo«. V njem je zapisal med drugim: »Svoboda je to, da lahko vsakdo dela, kar hoče, da pa pri tem ne sme ovirati in ogražati sočloveka. Ta preprosta resnica velja tudi za skupnosti, imenovane narodi. Kdaj je neki narod zares svoboden? Kadar kot organizirana skupnost popolnoma suvereno razpolaga sam s seboj. To pomeni po eni strani da nima noben drug narod oblasti nad njim, po drugi pa še, da je njegovo domače življenje odraz resnične volje skupnosti. Narod s tako dvojno svobodo lahko najbolj razvije svoje ustvarjalne sile, ki jih je vanj položila narava že s tem, da ga je izoblikovala v narodnostno enoto. Upamo si trditi, da je s tem povedano vse bistveno o temi »narod in svoboda«. Saša Martelanc govori potem o bližnjih nasiljih nad narodi, o nasilju, ki prihaja od zunaj, in o domači diktaturi. Po njegovem ni bistvene razlike med njima, le da je ta zadnja še hujša.

V tej številki »Mladike« sodelujejo še Irena Žerjal z novelo, Vladimir Kos in Milena Merlak s pesmimi, Maks Šah s člankom »Demokratska revolucija šole«, Zdravec piše o gestapovcih v Mariboru. Mirko Kunčič o ugrabitvi slovenskega rojaka (doma s Primorskega) v Argentini, Martin Jevnikar o Pisatelju Franku Bükviču, Lev Detela o Trstenjakovi knjigi o stari in novi podobi družine, in še nekateri drugi.

TRETJA ŠTEVILKA REVJE »ZNAMENJE«

Prejeli smo tretjo letošnjo številko revije »Znamenje«, ki izhaja, kot znano, dvomesečno. Vsebinska je naslednja: Vladimir Truhlar: »Duhovnost Ivana Cankarja«; Vekoslav Grmič: »Tvegana ljubezen«; Pablo Neruda: »Odredbe« (pesem, v prevodu Franceta Papeža); Francois Russo, D. J.: »Znanost in nevera«; N.N.: »Zgodba o stvarjenju narobe« (pesnitev, prevedel Vinko Kobal); Rafko Lešnik: »Razvezani zakoni in razvezanci«; Zapisi: Žena in Cerkev; Sedanjost, perspektiva in pastoralne zahteve; Cerkev in država v črni Afriki; Svetu odprto krščanstvo; Cerkev na Portugalskem v nedavni preteklosti; Cerkev na Madžarskem; Cerkev v Sovjetski zvezi; nekaj knjižnih ocen. Revija vzbuja splošen vtis, da je nekoliko preveč abstraktna, intelektualistična, polna povzetkov, premalo odraža živo, neposredno stvarnost in okolje, v katerem izhaja.

Inflacija v svetu in polom banke Herstatt

Prvič v 23-letni zgodovini Zvezne republike Nemčije je prišlo včeraj do poloma velike banke, in sicer kreditnega zavoda HERSTATT, ki ima sedež v Kölnu. Zdi se, da je bankrot požrl okrog sto milijard lir. Blanka in zlasti njen gasni lastnik Herstatt, ki je trenutno v Mehiki, sta se zapletla v velike spekulacije s terminskimi valutnimi operacijami, ki so v sedanji svetovni inflaciji postale usodne. Sodne oblasti so pričele preiskavo, ali gre za pravi bankrot, ker so bile valutne terminske operacije v bančnem knjigovodstvu netočno registrirane.

V Nemčijo je zadnja leta dotekal v velikih količinah takojmenovani vroči denar ali z drugimi besedami spekulacijski kapitali, ki se selijo iz ene države v drugo zaradi iskanja večjih obresti. Pri spekulacijah se seveda da dosti zaslužiti, a tudi dosti izgubiti. Ivan Herstatt spada med najbolj predrzne finančnike našega časa ter je po Evropi organiziral obsežno finančno mrežo. Tako je na primer v Luksemburgu ustanovil delniško družbo Herstatt Bank, ki je imela lani proračun 725 milijonov mark ali 200 milijard lir. Zbirala je zlasti že omenjene spekulacijske kapitale ter je za finančno leto 1972-73 plačala visoke dividende deset odstotkov. Varčevalci so imeli v kreditni zavod Bankhaus Herstatt tem večje zaupanje, ker 85 odstotkov njenega kapitala pripada veliki zavarovalnici »Gerling Konzern«. »Crack« kölnske banke je tako zamajal zaupanje tudi v omenjeni veliki zavarovalni koncern.

Ob novici, katero je pred dnevi razširila zahodnonemška televizija, varčevalci niso mogli verjeti svojim ušesom, tolikšno je bilo njihovo zaupanje v ljudi, katerim so izročili svoj denar.

Narodna banka Bundesbank in drugi veliki nemški kreditni zavodi bodo skušali urediti vprašanje likvidnosti med upniki po zaprtju Banke Herstatt.

Glasnik propadle banke je zagotovil, da bodo mali varčevalci skoraj gotovo dobili svoj denar iz takojmenovanega »protipožarnega sklada« Zveze zahodnonemških bank. Enako srednji varčevalci lahko upajo, da bodo dobili nazaj vsaj tri četrtine svojega denarja.

Gospodarski strokovnjaki so ob bankrotu v Kölnu takoj postavili zahtevo, da je treba zaostri nadzorstvo nad valutnimi spekulacijami bank. Uradni izvedenci bi morali pregledati knjigovodstvo bank po vsaki operaciji z valutami terminskega značaja. Ljudje se vprašujejo, kaj Bundesbank še čaka, da ne pogleda globlje v bančne račune.

Na Wall Streetu, v New Yorku, ki je glavna svetovna borza in eno glavnih mednarodnih finančnih središč, so označili polom kölnske banke Herstatt kot alarmni zvonec o nevarnosti, katero prinaša sedanji gospodarski in monetarni nered za svetovna finančna tržišča in posebno za tržišče eurodolarja. Kljub temu večina strokovnjakov zavrača primerjavo sedanjega stanja z izbruhom svetovne krize v 30 letih. S tem pa še ni izključeno, da je treba naglo ukrepati, ker so v zadnjih mesecih zaradi spekulacijskih operacij na valutnih tržiščih zašle v resno krizo že tri druge banke: »Girozentral« v Nemčiji, »Union Bank« v Švici ter Banka

Franklin v Ameriki. V Združenih državah so kot prvi ukrep proti verižni reakciji na tem področju odobrili zakon, po katerem morajo važne banke in druge velike ameriške družbe v rednih presledkih obveščati zakladno ministrstvo o svojem položaju na mednarodnih valutnih tržiščih.

Poleg tega je »Federal Reserve System«, to je ameriška Narodna banka, podprl Banko Franklin v njenih težavah, da je s tem zaščitil celotno ameriško bančno in finančno omrežje. V Zahodni Nemčiji, vsaj za zdaj, kaj takega niso napravili ter so dovolili polom Banke Herstatt zaradi večjih težav, ki so v Evropi zaradi spekulacijskih dolarjev, to je na tržišču eurodolarja. Spekulacijski kapitali, katere sestavlja okrog 90 milijard dolarjev, pritiskajo zdaj na eno zdaj na drugo evropsko valuto s selitvijo iz države v državo, vstevši na nemško marko. Lastniki teh kapitalov niso samo Evropejci in Amerikanci, marveč tudi arabski šejki, ki si lahko zaradi velikega porasta izkupička od petroleja privoščijo finančne spekulacije. Težave bank so ravno tudi posledica finansiranja dražjih nakupov petroleja.

Naraščanje spekulacijskih kapitalov in mednarodnih plačilnih sredstev je povezano z dviganjem cen ali z drugimi besedami z inflacijo. Svetovno gospodarstvo je bilo do leta 1965 dokaj trdno, česar odraz je bila stabilnost cen. V letih 1965-71 pa je stopnja inflacije v svetovnem gospodarstvu pričela postopno naraščati, čeprav ni bila takoj zaznavna. Cene so se dvigale povprečno za 3 do 4 odstotke na leto. Nekateri teoretiki, zlasti zagovorniki planskega gospodarstva, so celo trdili, da je določena stopnja inflacije potrebna za gospodarski razvoj, ker spodbuja potrošnjo in dobičke ter s tem nove investicije. Toda že v letu 1972 je inflacija začela po svetu takorekoč divjati ter je ušla izpod nadzorstva monetarnih oblasti. Tako imamo letos že inflacijsko stopnjo na primer 14 odstotkov v Franciji, Veliki Britaniji in Danski, 18 odstotkov v Italiji in še več v

Jugoslaviji. Leta 1971 je bila z ukinitvijo konvertibilnosti dolarja pretrgana zveza med mednarodnimi plačilnimi sredstvi in zlatom. Tako je postala ponudba mednarodnih plačilnih sredstev popolnoma svobodna, v oblikovanju svetovne likvidnosti je zavladovala široka nedisciplin in spekulacijskim kapitalom so se odprla vrata na stečaj s posledicami, katere smo ugotovili na začetku.

In izhod iz vsega tega? Predvsem bo treba zategniti pas ter to velja tako za posameznike kot za cele države. Inflacija prizadene najbolj šibke sloje in šibke države, kar danes velja tudi za Italijo in njeno gospodarstvo. Pravilna je zahteva sindikatov po prerazdelitvi narodnega dohodka, a se je treba postaviti po robu vsaki demagogiji, ki samo še slabša položaj s stavkami in političnimi nemiri. Prerazdeljevanje dohodkov poteka v Italiji zdaj v dveh smereh. Prva smer je naraščanje plač in zmanjšanje dohodkov podjetij za nove investicije, česar manjša podjetja ne morejo prenesti. Problem je nevzdržen zlasti v primerih, ko naraščanja plač ne spremlja povečanje produktivnosti in delovne storilnosti. Enako je negativno dejstvo, da so plače nekaterih kategorij že visoke, medtem ko so nebranjeni najnižji dohodki, to je dohodki težakov, upokoencev in podobnih prejemkov fiksnih dohodkov. Druga smer prerazdeljevanja narodnega dohodka je konkurenca med zasebnimi podjetji ter javnim neproduktivnim sektorjem glede uporabe monetarne likvidnosti v državi.

Kreditne omejitve so prizadele bolj zasebna kot javna podjetja, ker slednja v skrajnem primeru finansira država z novo emisijo denarja, kar pomeni spet krepitev inflacije. Javna podjetja so pogosto nerenabilna delno zaradi svoje strukture in delno ne po lastni krivdi, kadar morajo nuditi javne storitve po političnih cenah. Končno smo tako prišli do tega, da bodo številne tarife za javne storitve povišane. Seveda ni rešitev v zmanjšanju javnih storitev, marveč v povečanju proizvodnje ter v dvigu njene rentabilnosti in v zmanjšanju stroškov.

Vse to so stvari, o katerih se morajo, hočeš ali nečeš, zamisliti vsi odgovorni politični, sindikalni in gospodarski krogi.

Egidij Vrkač

Zahodna Nemčija in Jugoslavija

Titov obisk v Bonnu je potrdil dobre politične odnose med Zahodno Nemčijo in Jugoslavijo ter stalno krepitev gospodarskega sodelovanja med obema državama, katero so poudarili tudi ob Dnevu Jugoslavije na tržaškem velesojmu. Nemci dobavljajo Jugoslaviji zlasti industrijsko opremo.

Že pred prihodom jugoslovanskega predsednika v Bonn so parafirali pogodbo o podelitvi velikega nemškega posojila Jugoslaviji v znesku 700 milijonov mark, Jugoslavija bo denar porabila predvsem za razširjevanje mreže dalnovodov ter za nabavo strojev v Zahodni Nemčiji. Posojilo bodo Jugoslaviji nakazali v štirih letnih obrokih od letos dalje. Letos bodo Jugoslavlani dobili 280 milijonov mark, v naslednjih treh letih pa vsako leto po 140 milijonov. Obresti so dokaj nizke. Celotno posojilo dejansko znaša milijardo mark, ker je 300 milijonov Jugoslavija že prejela.

H krepitvi dobrih odnosov med Jugosla-

vijo in Zahodno Nemčijo prispevajo tako jugoslovanski delavci v nemških tovarnah kot nemški turisti v jugoslovanskih letoviščih.

V Nemčiji je okrog pol milijona jugoslovanskih delavcev. Uradno poročilo o pogovorih med Titom in bonnsko vlado pravi, kako se obe strani strinjata, da so Jugoslavlani na začasnem delu v Zvezni republiki Nemčiji zelo važen dejavnik v medsebojnih odnosih in da imajo zato vprašanja, ki se tičejo njihovega življenja in dela, posebno vlogo v dvostranskem sodelovanju. Njihova socialna, pravna in ekonomska varnost je po večini podana s sedanjimi dvostranskimi sporazumi, ki zadovoljivo urejajo njihove delovne in življenjske razmere. Obe strani menita, da je treba tudi nadalje sprejemati ukrepe ki bodo njihov položaj še olajšali, in bosta tudi v prihodnje sodelovali pri urejanju teh vprašanj, zlasti kar se tiče strokovnega izobraževanja in šolanja o-

(Dalje na 8. strani)

ŠPORT

Pogovor s Sašo Rudolfom

Časnikar g. Saša Rudolf je v Nemčiji od bližu spremljal prvi del tekmovanja za svetovno nogometno prvenstvo. Ob vrnitvi smo ga naprosili da bi kaj povedal za naše bravce.

Kakšen je bil prvi vtis na svetovnem nogometnem prvenstvu?

Na to nikakor ni moč odgovoriti z enim samim stavkom. Vtisov, prvih vtisov je bilo namreč več in to v sorazmerju z zornim kotom, iz katerega je moč gledati na to impozantno in letos najpomembnejšo športno prireditev. V turističnem pogledu je bilo kaj lahko takoj ugotoviti, da je Nemčija za nas Amerika, kajti življenje je tako drago — to pa predvsem zaradi padajoče vrednosti lire: v dveh letih od olimpijskih iger je lira v primerjavi z nemško marko padla za skoraj 100 lir — da je neposredni ogled svetovnih nogometnih dogodkov izključno domena le izredno petičnih navijačev. V časnikarskem pogledu bi lahko dejali, da je nemški organizacijski kolos posvetil vso pažnjo televizijskim prenosom in povezavam preko frankfurtske centrale, nekoliko v kot pa so bili postavljeni ostali časnikarji, od radijskih do tiska. Vtis, ki bi ga dobil človek, ki od zunaj sledi nogometu, pa je, da gre v bistvu za velikansko kupčijo, s katero nameravajo organizatorji Münchenskih olimpijskih iger kriti primanjkljaj za prireditev izpred dveh let. A iz čisto tehničnega vidika bi dejal, da se je nogomet v teh štirih letih od mehiškega prvenstva bistveno spremenil. Rezultati kažejo, da prevladujejo reprezentance z močno in homogeno kolektivno igro, ki ima podlago na odlični fizični pripravljenosti in v vračanju k široki napadalni igri, pri kateri znova dobita polno veljavo krili.

V tem je torej razumeti tudi katastrofo italijanskih reprezentantov?

Italijani so resnično napravili vse, da bi bili izločeni že v prvem delu tekmovanja. Že na pripravi pred prvenstvom so prišle na dan polemike med igralci, ki so bili izbrani. Prišel je Juliano, nato Burgnich, v Ludwigsburgu pri Stuttgartu, kjer je bila med prvenstvom Italija nastanjena, pa sta izzvala ogorčenje še Re Cec-

coni in Chinaglia. K temu naj dodamo visoko povprečno starost reprezentantov (najstarejši Burgnich ima že 36 let), slabo fizično pripravljenost, počasno igro, praznino na sredini polja in slabo formo ključnih igralcev kot so Rivera, Riva in Chinaglia. Od mehiških veteranov sta zadovoljivo igrala le Mazzola in Facchetti. Poleg divizma je Italijo pokopalo tudi dejstvo, da se igralci ne zavedajo — in ne samo igralci, pač pa tudi vodstvo — dolžnosti nogometnih profesionalcev. V tem dajejo vzgled Nizozemci, ki strogo ločijo zasebno življenje od poklica. Na treningu in na tekmah so resni, igrajo vsi za enega in eden za vse, v zasebnem življenju pa so veseli, razigrani in sproščeni, kakršni pač so milijoni mladih ljudi. Zavedajo se, da je vsak posameznik svet zase in da torej ni enotnega pravila za najboljšo formo. V tem pogledu so tudi trenerji skrajno dopustni, vsak igralec je zanje človek, ki se zaveda svojih dolžnosti in torej lahko počenja v zasebnem življenju kar hoče, če mu seveda to ne škodi. Omejena svoboda torej, vendar le v kolikor se vsak posameznik mora sam omejiti tako pri kajenju in pijači kot tudi pri seksualnem življenju.

Zakaj so delno razočarali Jugoslovani?

Jugoslovani so začeli zelo dobro in zaslužno osvojili prvo mesto v drugi četrtfinalni skupini. Igrali so premišljeno in zagrizeno, vse po točno določenem načrtu. V prvi tekmi drugega dela tekmovanja proti Zahodni Nemčiji pa so vse preveč računali na neodločni izid brez gola, kar se jim je hudo maščevalo. Tudi proti Poljski niso povsem razočarali, morda smo od njih preveč pričakovali, morda pa jim je tudi manjkalo med-

narodne izkušnosti, saj je ekipa poprečno zelo mlada. Psihološko je ekipa zelo krhka in jo torej že prvi delni neuspeh spravi s tira. Tudi Jugoslovani niso še povsem asimilirali moderne igre na krilih, medtem ko je na sredini polja Brane Oblak preveč osamljen in se torej kmalu izčrpa.

Nujne zamenjave

(Nadaljevanje s 3. strani)

retične ideološke formule. Kvalitetno drugačno in boljše politično vodstvo države bo upravičeno lahko zahtevalo od delavskega razreda več žrtev in sodelovanja pri obnavljanju državne politike in državne reda.

Tudi slovenska politična stranka stoji pred svojim občnim zborom (sredi septembra), ko bo morala programirati svoje delo in imenovati nove vodstvene organe. Toda kljub svojemu omejenemu delavnemu področju se bodo morali njeni predstavniki zamisliti nad celotnim dogajanjem v državi in nad zahtevami, ki jih postavlja baza. Tudi v svojem okolju mora Slovenska skupnost nuditi pozitivne doprinose k boljši ureditvi državne skupnosti in k bolj naprednim izbiram raznih političnih organov.

i.t.

Slovenci, podpirajte slovenski tisk! Naročajte se na slovenske liste in revije. Slovenski tedniki in revije so glas svobode in jamstvo idejnega pluralizma in politične učinkovitosti naše manjšine! S plačevanjem naročnine in s kupovanjem naših listov in revij dokazujete svojo zavednost in skrb za obstoj naše manjšine.

MAC COYEVO PLEME

JACK LONDON

10

Kar najhitreje so zmanjšali površino jader in ko so utrujeni mornarji končali to delo, so se oglasili v temi njihovi glasovi, nekam posebno živalski in grozeči; slišati je bilo godrnjanje in tožbe. Čez nekaj časa je kapitan poklical štiri mornarje na zadnji krov, da bi spustili in povezali jadra, a močje so odkrito kazali svojo nevoljo in zoprnost do dela. Ozračje je bilo vlažno in soparno, in ker ni bilo vetra, so vsi težko sopli in lovili zrak. Pot jim je oblival obraze in roke, in kapitan Davenport je postal še bolj molčeč in potrtn. Imel je motne in steklene oči. Mučil ga je občutek bližnje nesreče.

»Daleč na zahodu je ta orkan«, je rekel Mac Coy vzpodbujajoče. »V najslabšem primeru smo samo na njegovem robu.«

Toda kapitan Davenport ni maral tolažbe in pri svetlobi leščerbe si je prebral tisto poglavje v pomorskem priročniku, ki je poročalo o strategiji mojstrov plovbe v ciklonskih viharjih. Na srednjem krovu je pretrgalo tišino ihtenje kabinskega boya.

»Oh, nehaj že!« je nenadno zarjovel kapitan Davenport s tako silo, da so se vsi zdrznili in da se je krivec prestrašil in od strahu zastokal.

»Gospod König,« je rekel kapitan z glasom, ki se mu je tresel od besa in živčnosti, »ali mi napravite uslugo in stopite tja dol

ter zamašite tistemu paglavcu usta s kako junjo za snaženje krova?«

Toda na sprednji krov je odšel Mac Coy in v nekaj minutah je bil boy potolažen ter je zaspal.

Malo preden se je zdanilo, je zapihal od severovzhoda prvi piš in naglo naraščal v vedno močnejši veter. Vsi močje so bili na krovu in čakali, kaj bo prišlo z vetrom.

»Lahko smo mirni, kapitan,« je dejal Mac Coy, ki se je drža ob Davenportovi strani. »Orkan je na zahodu in mi smo zunaj nje. Ta sapa piha na robu zračnih vrtincev. Ne bo postala močnejša. Lahko začnete razvijati jadra.«

»A v kak namen? V katero smer naj plujem? To je že drugi dan, da niso možne meritve našega položaja, in otok Hao bi bili morali zagledati že včeraj dopoldne. Kakšno smer naj uberemo ... Sever, jug, vzhod, ali kaj? Povejte mi to, pa bom razvil jadra, kot bi trenil.«

»Jaz nisem navigator, kapitan,« je odvrnil Mac Coy s svojim milim glasom.

»Mislim sem, da sem jaz,« se je glasil odgovor, »a preden me je zaneslo v te Pautus.«

(Dalje)

ZAHODNA NEMČIJA IN JUGOSLAVIJA

(Nadaljevanje s 7. strani)

trok. Posebno pozornost bosta posvetili izboljšanju pogojev zaposlovanja, tako da bi pravočasno poiskali obojestransko sprejemljive rešitve. Obe strani potrjujeta svoj namen, da bosta sprejemali dolgoročne ukrepe, pri katerih gre za gradnjo proizvodnih obratov in čedalje večje odpiranje delovnih mest na ustreznih območjih Jugoslavije, iz katerih ti ljudje prihajajo.

Vsako leto pride v Jugoslavijo na stotine zahodnonemških turistov ter jih je bilo tako lani milijon 700 tisoč. Obe strani — nadaljuje uradno poročilo — sta ugodno ocenili sodelovanje na področju znanosti, kulture in znanstveno-tehnične izmenjave kakor tudi razvoj turizma. Poudarili sta, da nadaljnje izboljševanje teh oblik sodelovanja ter neposredni stiki državljanov obeh dežel igrajo važno vlogo pri bogatitvi vzajemnih odnosov in ustvarjanju večjega medsebojnega razumevanja na široki podlagi. Z zadovoljstvom sta ugotovili, da bosta kmalu sklenjena sporazum o znanstveno-tehničnem sodelovanju in sporazum o turizmu.